

90

Ἐξοφλητικὸν

Χάρτης δίφυλλος
0,250 × 0,180

1794, Νοεμβρίου 21

Ἀρναούτσιοι

Ἡ Μαριώρα Μαυροθέρη δηλοῖ ὅτι ἔλαβεν εἰς ὁλοσχερῇ ἐξόφλησιν παρὰ τοῦ Νικολάκη Πίκουλου, ἀνεψιοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀγίου Κυζίκου Ἀγαπίου, γρόσια ἑννεακόσια ἢ ἑννεακόσια τεσσαράκοντα, ἅτινα εἶχε λαμβάνειν ἐξ ἐκκρεμοῦς λογαριασμοῦ μετὰ τοῦ τελευταίου τούτου.

Ἡ Μαριώρα Μαυροθέρη μοι εἶναι ἄγνωστος. Ὁ Νικολάκης Πίκουλος ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Ἀγαπίου ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Καλλίτζας, ἣτις εἶχεν ἔλθει εἰς γάμον μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Ἀλιμπέρτη ἢ Πίκουλου. Ἀβέβαιον εἶναι ἂν τὸ ἔγγραφον, ὅπερ εἶναι ἰδιωτικόν, συνετάχθῃ ἐν Ἀρναούτσιοι. Τὸ συνάγω ἁπλῶς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἀγάπιος ἀσφαλῶς ἐν τῇ ἔδρᾳ του ἀπεβίωσε καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ χρονολογία δὲν σημειοῦται δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν, πρᾶγμα ὅπερ κατ' ἀρχὴν συνέβαινε προκειμένου περὶ ἐγγράφων σχετιζομένων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὰ Πατριαρχεῖα. Ἀρναούτσιοι ἐκαλεῖτο τὸ Μέγα Ρεῦμα, ἀποτελοῦν ἐλληνικὴν κοινότητα ἐν Βοσπόρῳ, ἀπαλλασσόμενον ὁμοῦ μὲ τὰ προάστεια Βεσίκτας καὶ Ὁρτάκιοι, Νεοχώριον καὶ Θεραπειά, κατὰ τὸ φιορμάνι τοῦ 1108 (=1696) τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ Β', εἰδους τινὸς φόρων. Ἰδιαιτέρως τὸ Ἀρναούτσιοι ἦτο αὐτόνομος πολιτεία (σερπέσικον) ὡς βάζφι τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ: Μ. ΓΕΛΕΩΝ, *Ἐπίσημα γράμματα τουρκικὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν δίκαια*, Κων/πολις 1910, σελ. ζ'. Νομίζω ὅτι ὁ Πίκουλος εὐρίσκετο εἰς Ἀρναούτσιοι, ἵνα παραλάβῃ ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ εἶχε καταλίπει ὁ Ἀγάπιος. Ἐπειτα καὶ τὸ κύριον ὄνομα τῆς ἐξοφλούσης προδίδει, νομίζω, μὴ σιφνιακὴν μᾶλλον τὴν προέλευσίν της.

Ὑπὸ τίνα ἰδιότητα ὁ Πίκουλος κανονίζει τοὺς μετὰ τῆς Μαριώρας λογαριασμοὺς τοῦ ἀποβιώσαντος θείου του Ἀγαπίου δὲν δύναμαι νὰ ἀντιληφθῶ. Ἐκτελεστής τῆς διαθήκης του, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ 69 δὲν ἦτο. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ αὐτὸν (περὶ οὗ ὅρα 92) εἶχε τιμήσει ὁ Ἀγάπιος. Ἐκ τούτου δὲ ἐπιρρωννύεται ὁ ἐν 89 ἰσχυρισμός μου, ὅτι ὁ Ἀγάπιος, ἀποκαλῶν τὸν Νικολάκην κληρονόμον του, δὲν ἐχρησιμοποιεῖ τὸν ὅρον κληρονόμον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἀλλ' ὡς τοῦ προσώπου εἰς ὃ, ὁμοῦ μετ' ἄλλων, κατέλειπε μέρος τῆς περιουσίας του. Ὡς πρὸς τὴν ἐξόφλησιν τῆς Μαριώρας, δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἐπέτασεν αὐτῷ ταύτην ὁ Ἀγάπιος, ἐπιβαρύνων οὕτω, δι' αὐτῆς, αὐτοῦ μόνον τὴν μερίδα.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ, ἂν ἡ ἀπόδειξις εἶναι διὰ 940 ἢ 900 γρόσια. Διότι, ἐνῶ δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν δίδεται ὁ ἀριθμὸς 940, ὁλογράφως τὸ ποσὸν ὑποβιβάζεται εἰς τὰ ἑννεακόσια.

1 † Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ἐνυπογράφου δηλοποιουμέν, ὅτι ἐλάβομεν

- 2 ἀπὸ λογαριασμὸν ὅπου εἶχαμεν μετὰ ἀοιδήμου ἁγίου κυζίκου, παρὰ τοῦ
 3 ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Νικολάκη Πίκουλου Γρόσ(ια) τὸν ἀριθμὸν 940 ἥτοι ἐνεα-
 4 κόσια καὶ ἐξωφλήσαμεν τέλεον. Διὸ εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγέ-
 5 νετο καὶ τὸ παρόν μας ἐξωφλητικὸν καὶ ἐνεχειρίσθη αὐτῷ·
 6 ἀφ' ἧδ' ὧ· νοεμβ(ρίου)· κα'
 2^α Χ. 7 μαριώρα Δόμν'· μαυροθέ(ρη)·)

91

Ἐξωφλητικὸν τοῦ Ἀνθίμου

Χάρτης δίφυλλος
 0,290 × 0,250

1794, Δεκεμβρίου 15
 Ἀρναούτκιοι·

Διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου ὁ Ἀνθιμος Γρυπάρης δηλοῖ ὅτι ἤλεγξε τὸν λογαριασμὸν τῶν χρημάτων ἅτινα ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ Νικολάκη Γρυπάρη καὶ προήρχοντο ἀπὸ ὁμολογίας αἵτινες εὑρέθησαν παρὰ τῷ μακαρίτῃ γέροντι Κυζίκου Ἀγαπίῳ Γρυπάρῃ κατὰ τὸν θάνατόν του, καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην ληψοδοσίαν, ἣν εἶχε μετ' αὐτοῦ καὶ ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἐξώφλησέ τελείως καὶ οὐδὲν ἔχει λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ πλέον ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης.

Περὶ τοῦ Ἀνθίμου Γρυπάρη δὲν γνωρίζω τι. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς κληρικός, διότι ὑπογράφει ὡς ὁ Ἀνθιμος Γρυπάρης, δηλαδή ὡς μόνον ἀνώτεροι κληρικοὶ συνήθως πράττουν. Ὡς τόπον συντάξεως εἰκάζω τὸ Ἀρναούτκιοι, διότι καὶ τὰ ἄλλα δύο ἐξωφλητικά 92 καὶ 93 συνετάχθησαν ἐκεῖ, ὅπου φαίνεται ὅτι συνεκεντρώθησαν οἱ κληρονόμοι τοῦ Ἀγαπίου κατὰ ἣ μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ ὅπου πρὸ παντὸς εὑρίσκετο ὁ ἐγγύτερον πρὸς τὸν ἀποβιώσαντα κείμενος ἐκτελεστής τῆς διαθήκης του (89) Νικολάκης Γρυπάρης.

Τὸ ἐγγράφον δὲν ἀναφέρει τὸ ποσόν, ὅπερ ὁ Ἀνθιμος ἔλαβε παρὰ τοῦ Νικολάκη, εἰς ἐκκαθάρισιν τῶν μετὰ τοῦ Ἀγαπίου ληψοδοσιῶν του καὶ εἰς ἐξώφλησιν. Ἴσως τοῦτο συνέβη, διότι ὁ Ἀνθιμος δὲν ἦτο ἐκ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ καὶ ὅτι μετὰ τοῦ Νικολάκη ἐξεκαθάρισεν ἀπλῶς τοὺς μετὰ τοῦ μακαρίτου λογαριασμούς του. Οὗτοι δὲ συνίσταντο ἐξ ὁμολογιῶν τῶν εὑρεθεισῶν τῷ μακαρίτῃ.... ὁμοίως καὶ κάθε ἄλλην ληψοδοσίαν, ὅπου εἶχον μετὰ τοῦ μακαρίτου, κατὰ τοὺς στίχους 4 καὶ 5-6, ἅτινα δηλοῦν ὅτι ὁ Ἀνθιμος εἶχε μετὰ τοῦ ἀποβιώσαντος ποικίλους λογαριασμούς. Ὁ Ἀνθιμος μνημονεύεται ὡς βοηθήσας τὴν σχολὴν Σίφνου καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Γ. Γρυπάρη τοῦ ἔτους 1807: Κ. ΓΚΙΩΝ, Ἱστορία τῆς Νήσου Σίφνου, Σῦρος 1876, σελ. κ', ὅστις ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποβιώσει πρὸ τοῦ ἔτους 1807, ἐκτὸς ἂν ἄλλος ἦτο ὁ Ἀνθιμος Γρυπάρης τοῦ παρόντος καὶ ἄλλος ὁ Ἱερομόναχος Ἀνθιμος περὶ οὗ ὠμίλει ἡ διαθήκη τοῦ Γ. Γρυπάρη, ὅστις ὅμως ἦτο καὶ αὐτὸς ἀσφαλῶς Γρυπάρης.

